

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

ف. م. هاشمی
۰۷ دسمبر ۲۰۲۳

آخرین خروج؛ نتانياهو و پروژۀ "سه دولت"

تشکیل دو کشور، ملموس ترین راه حل برای مسأله فلسطین، از سال ۱۹۹۳ (بیمان اسلو) تاکنون بوده است. اما بسیاری معتقدند که باجنگ غزه، این راه حل نیز مانند دیگر ابتکارات صلح خاورمیانه، به خاک سپرده شده است. اگرچه سازمان آزادیبخش فلسطین (PLO) هنوز از پروژه دو دولت دفاع می کند اما دولت افراطی و راستگرای حاکم بر اسرائیل، اصولاً هیچ حقی برای فلسطینی ها در این زمینه قائل نیست. برای حماس نیز تشکیل کشور فلسطینی، از اولویت برخوردار نیست زیرا این گروه، به مثابه یک گروه نیابتی، در پی گسترش اسلام به سراسر منطقه است و از آنجائی که حکومت دولت یهود را بر سرزمین مقدس فلسطین به رسمیت نمی شناسد لذا، راه حل دو کشور را نیز رد می کند. از این نظر، موضع حماس و ناسیونالیست های افراطی اسرائیل، در یک راستا قرار دارد. در میان این دو رویکرد افراطی، دولت خودگردان فلسطین به رهبری محمود عباس قرار دارد که در زمینه امنیتی، با اسرائیل همکاری می کند و لذا، در برابر حماس قرار گرفته است. حملات چند ماه اخیر حماس به کرانه باختری نیز ناشی از نارضایتی این گروه از عملکرد محمود عباس می باشد و نشانگر تمایل حماس به تضعیف حکومت سازمان آزادیبخش فلسطین در کرانه باختری است.

حکومت خودگردان فلسطین ، باتکاء به مشروعیت بین المللی خود ، غزه راتحت تحریم مالی قرار داده واین امر ، درکنار محاصره اقتصادی اسرائیل ، فشار مضاعف بردولت و مردم غزه وارد می کند. احتمالاً محمود عباس بر روی این گزینه حساب باز کرده که جنگ تمام عیار در غزه ، به برچیده شدن دولت حماس می انجامد و این گروه رابه همکاری بادولت خودگردان وامی دارد. اما این احتمال بسیار بعید به نظر می رسد زیرا حماس مایل نیست کنترول توان نظامی خود را به دست سازمان آزادیبخش فلسطین بسپارد. رهبران این گروه ، احتمالاً الگوی لبنان رادرپیش خواهند گرفت. بدین معنی که مانند حزب الله لبنان ، قدرت نظامی خود را همچنان حفظ کرده و آن را در خدمت امنیت سیستم سیاسی فلسطین قرار خواهند داد. اما حماس سعی می کند کنترول غزه راباتمام توان در دست خود نگهدارد. قبل از جنگ غزه ، حماس رهبری یک دولت سنی مذهب رابانهادهای دولتی و خدمات عمومی، در دست داشت و از حمایت شبکه ای از متحدین منطقه ئی (حزب الله ، ایران ، قطر ، ترکیه) برخوردار بود. در عین حال ، برخی از حامیان حماس موافق راه حل دودولت ، و برخی دیگر مخالف آن هستند. اما در هر حال ، هرگونه پیمان صلح میان اسرائیل و فلسطین ، ضمن این که مشروعیت منطقه ئی اسرائیل رابه رسمیت می شناسد ، راه را برای همکاری کشورهای محافظه کار عربی با اسرائیل نیز هموار می نماید. اگرچه هیچ یک از این کشورها نمی توان دوست اسرائیل نامید ، اما واقعیت این است که حمایت ایشان از حماس ، چندان بامخالفت اسرائیل روبه رو نمی شود. اسرائیل قبلاً حتی به قطر اجازه داده بود که حقوق کارکنان غیر نظامی دولت غزه راپرداخت نماید که البته بامخالفت محمود عباس روبه رو شده بود. (۱)

باتوجه به شرایط پیچیده موجود ، اکنون سه دولت در منازعه اسرائیل- فلسطین درگیرند: حماس در غزه ، دولت خودگردان در کرانه باختری ، و اسرائیل. حصارهای بلندی که اسرائیل به دور خود و فلسطین کشیده ، به این وضع منجر شده است. به نظر اسرائیل ، یک جنبش فلسطینی که به لحاظ ایدئولوژیک ، سر سازگاری با دولت یهود ندارد ، نمی تواند منادی صلح و دموکراسی در خاورمیانه گردد. معهدا ، جنگ فعلی میان اسرائیل و حماس ، به نظر بسیاری از کارشناسان ، حداقل یک فایده دارد و آن این که پروژه فراموش شده دو دولت در سرزمین فلسطین را دوباره زنده کرد و آن را به دستور کار جامعه جهانی تبدیل نمود. به نظر اکثر دولتهای غربی و اغلب ناظران بیطرف خاورمیانه ، این عادلانه ترین راه حل برای مشکل دیرپائی است که ۷۶ سال وجدان جهان را آزرده ساخته است. اما به نظر می رسد این راه حل ، اگرچه هنوز از نظر جامعه بین المللی ، روی میز قرار دارد ، حداقل از نظر دو بازیگر از سه بازیگر صحنه فلسطین ، مردود می باشد. حکومت اسرائیل در دهه های اخیر ، به ویژه در مقاطعی که بنیامین نتانیاهو قدرت را به دست داشته است ، با احداث مجتمع های مسکونی برای شهرک نشین های اسرائیلی ، هرگونه ادعای فلسطینی ها را بر سرزمین اجدادی خود ، نادیده گرفته و پروژه گسترش کشور یهود از رود اردن تا بحیره مدیترانه را با جدیت دنبال کرده است. به نظر می رسد جنگ غزه ، دستاویز لازم را برای سرعت بخشیدن به این پروژه ، در اختیار افراتیون یهود قرار داده باشد.

وقتی نیروهای سیاسی فلسطین ، شرکت در فرآیند صلح اسلو را پذیرفتند ، در واقع با راه حل دو دولت در سرزمین فلسطین ، موافقت کردند. فرض اصلی در قرارداد اسلو این بود که دولت خود گردان ، اداره تمامی سرزمینهای اشغال شده در سال ۱۹۶۷ (بیت المقدس شرقی ، غزه و کرانه باختری رود اردن) را به دست بگیرد. تشکیل دولت خودگردان فلسطین (PA) ، مهمترین دستاورد پیمان اسلو بود که به اسرائیل اجازه می داد به شهرک سازی در سرزمین فلسطین ادامه دهد. اسرائیل با استفاده از این فرصت ، تلاش کرد تا ترکیب جمعیتی منطقه را تغییر دهد. اما پس از انتقاضه دوم (۲۰۰۰-۲۰۰۵) ، اسرائیل یک بند مهم از قرارداد اسلو را که همانا تردد آزادانه فلسطینی ها میان بیت المقدس شرقی ، غزه و کرانه باختری بود ، نقض کرد و این نقاط را به مناطق بسته تبدیل نمود. از آن پس ، اندیشه تشکیل دو دولت

فلسطینی و اسرائیلی، بتدریج رنگ باخت، ساخت شهرک های یهودی نشین سرعت گرفت، شرق بیت المقدس به طور کامل به کنترل اسرائیل در آمد و غزه به طور مستمر زیر بمباران ارتش اسرائیل قرار گرفت. از آن پس، برخی روشنفکران اسرائیلی و فلسطینی، اندیشه تشکیل یک دولت واحد اسرائیلی - فلسطینی را با گرایش های غیرقومی؛ سکولار و دموکراتیک مطرح نمودند. اما اعلام دولت اسرائیل به عنوان یک دولت نژادپرست در اسناد سازمان ملل متحد و گزارش های حقوق بشری، عملاً راه را بر این پروژه بست. از آن زمان تاکنون، دولتمردان اسرائیلی، پیوسته اندیشه دولت واحد دموکراتیک و سکولار برای کل سرزمین فلسطین را رد کرده و پروژه کشور یهود، از رود اردن تا بحیره مدیترانه را بجای آن نشانده اند. (۲)

بدین ترتیب، هم اندیشه دو دولت و هم راه حل یک دولت واحد، به محاق فرو رفت و اکنون فقط پروژه "سه دولت" روی میز باقی مانده که با جدیت توسط افراطیون حاکم بر اسرائیل دنبال می شود. لازمه این پروژه، جابه جایی گروه های بزرگی از فلسطینی های شرق بیت المقدس، غزه و کرانه باختری، و اعزام آن ها به آنسوی مرزهای ۱۹۴۸ اسرائیل، یعنی مصر، اردن، و لبنان است. بولدورهای که اکنون به دنبال تانک های اسرائیلی در غزه روانند، مجری این پروژه اند و فلسطینی ها را به سوی گذرگاه رفح و شبه جزیره سینا سوق می دهند. راه حل سه دولت، به معنای پاکسازی قومی است که به موجب حقوق بین الملل، جرم محسوب می شود. دهه هاست که نخبگان حاکم بر اسرائیل، به دنبال فرصتی برای اجرای این پروژه می باشند که اکنون حماس این فرصت را در اختیار آن ها قرار داده است.

پس از "عملیات تیغه حفاظتی" (operation protective edge) در سال ۲۰۱۴، دادستانی دادگاه کیفری بین المللی، پرونده ای را برای فلسطین گشود و تحقیقات پیرامون آن را آغاز کرد که تاکنون ادامه دارد. اگرچه این تحقیقات تاکنون به جایی نرسیده اما در جریان جنگ جاری غزه، دادستان این دادگاه، به گذرگاه رفح سفر کرد و بستن این گذرگاه را بر روی کمک های بشردوستانه، مصداق جنایت علیه بشریت نامید. بنابر این هم دولت واحد مبتنی بر آپارتاید، و هم پروژه سه دولت، مصداق پاکسازی قومی و جنایت علیه بشریت می باشند. حال سوال اینجاست که آیا دادگاه بین المللی کیفری، در برابر پروژه سه دولت سکوت خواهد کرد یا بنیامین نتانیاھو را به عنوان طراح و مجری این پروژه، به دادگاه خواهد کشاند؟ (۳)

زیرنویس:

۱) Netanyahu "three state" solution

, www.peoplesworld.org

۲) A three- state solution for Israel and Palestine?

, www.noahpinion.blog

۳) A three-state solution to the Israel-Palestine dispute , www.e-ir.info